

Sjenica IZ KULTURNO ISTORIJSKE BAŠTINE

Velika gradina u Vrsenicama-Destinikon

Ostaci utvrđenja, Vrsenice

Velika Gradina u Vrsenicama nalazi se na jugoistočnom obodu Sjeničkog polja. Predstavlja jedno od retkih nalazišta sa primerom korišćenja branjenog prostora kasnoantičkog i ranovizantijskog utvrđenja. Radi se o složenom lokalitetu sa tri kulturna horizonta, kao i ostacima objekata, koji su predmet arheoloških istraživanja. Nalazi se u neposrednoj blizini Sjenice.

"Gropa de kišes", Ugao

Ostaci crkve

Sa desne strane puta Karajukića bunari – Ugao, nalaze se, među vrtačama, ostaci crkve sa nekropolom. Meštani ovaj lokalitet na albanskom zovu Gropa de kišes, što u prevodu znači Crkvene vrtače.

Manastir Kumanica (spomenik kulture):

Manastir Kumanica

Olovni pečat, Manastir Kumanica

Crkva posvećena Svetom Arhanđelu Mihailu, nastala je najverovatnije u XIV veku i predstavlja izuzetno poštovano kulturno svetište. Pominje se u XV, XVI i XVII veku, kada je bila jedan od kulturnih i duhovnih centara u Srednjem Polimlju. Zapusteo je najverovatnije u XVIII veku, kada su iz njega odnete moštvi Svetog Haralampija i episkopa Grigorija. U nauci je poznat po Kumaničkom jevanđelju koje je 1604. godine priložio jeromonah Zaharije. Ovaj rukopis je nastao početkom XVI veka. Ilustracije četvorjevanđelja potiču iz XIV i XV veka, i izuzetne su lepote.

Portreti jevanđelista, vrhunska dela umetnosti XIV veka, umetnuta su u mlađi rukopis, koji je ukrašen u XVI veku. Pravo obilje fragmenata fresaka, mogu se vezati za XVI vek, kada je očevidno došlo do prosperiteta manastira, a možda i do spomenute obnove. Arheološki nalazi ukazuju da crkva nije gorela i da se iz nema nepoznatih razloga zarušila. U tom stanju ostala je sve do početka 2000. godine, kada je Muzej u Prijeplju pokrenuo projekat obnove, kojim je 2001. godine crkva u potpunosti rekonstruisana.

Kumanica je jedan od retkih srednjovekovnih manastira kome poštovanje vekovima ukazuju i pripadnici drugih veroisposvesti, pre svega muslimani, koji ga, kao i pravoslavni Srbi vezuju za moći izlečenja i isceljenja, koja su se tokom njegove duge istorije ovde i dešavala.

Do obnovljenog manastira Kumanica dolazimo magistralnim putem od Prijepolja prema Bijelom Polju, na ulazu u limski kanjon, koji povezuje most od koga se na udaljenosti od oko 300m nalazi manastir.

Džamija u Uglu:

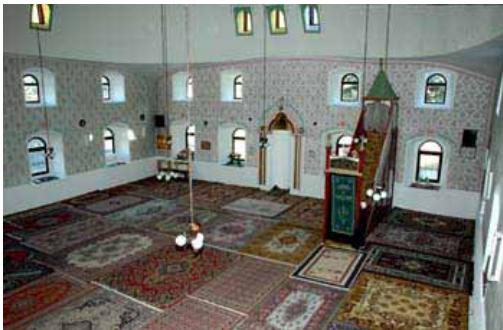
Džamija u Uglu predstavlja najstariju sačuvanu džamiju na prostoru sjeničke opštine. Sagrađena je 1704. godine. Odigrala je ključnu ulogu u procesu islamsizacije tek doseljenog katoličkog – malisorskog stanovništva iz severne Albanije na prostor Sjeničko pešterske visoravni.

Džamija Sultan –Valide

Džamija Sultan-Valide

Unutrašnjost Džamije

U centru Sjenice nalazi se džamija Sultan Valide, građena sredinom XIX veka kao zadužbina majke Abdul – Hamida. Veličinom i oblikom čini značajan urbanistički detalj naselja. U graditeljskom smislu ima sve odlike monumentalne arhitekture, kojom dominira prilično velika kupola, prečnika oko 15 metara. Zbog te svoje fascinantne veličine kupola nije sagrađana od zidane konstrukcije već od drveta. Prvobitno je bila načinjena od olovnog lima.

U narodu je sačuvana legenda o njenom postanku koja kaže da su hajduci i odmetnici opljačkali karavane sa Validinom robom. Kada je nakon dugog čekanja povratila svoju robu i dukate, sve je dala da se u Sjenici izgradi džamija za njenu dušu, gde će se narod Bogu moliti.